

Előfizetési árak:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy órára	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 278. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszo-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-5 szám,
hová a lap szellemi részét, illő
minden közlemény intézendő.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtattak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Külföldi szemle.

Nagybecskerek, január 14.

Ausztria sok bajai közt nem a legkisebb a legutóbb Istriában elmérgesedett nyelvkérdés. Parenzóban a tartománygyűlés szombati ülésén az olasz többség az első ülésen tanúsított magatartását (mind kivonultak) a két nyelvű címekkel és az esküdtzéki névsor összeállításával indokolta. Az ülés folyamán a karzat helyeslése közt a következő négy indítványt olvasták fel: 1. az istriai két nyelvű címekre vonatkozó rendelet visszavétele iránt; 2. E címeknek Piranóban való eltávolítása iránt. 3. Az 1894. évi esküdtzéki névsor megsemmisítése iránt és 4. a házszabályoknak oly irányban való módosítása iránt, hogy a tárgyalási nyelv kizárólag olasz legyen és hogy az indítványok és interpellációk kizárólag csak olasz nyelven legyenek előterjeszthetők. De a szlovénnek is mozgolódnak. A szlovén „Edino” szerint a szlovén esküdtzések esküdtjei nyilatkozatot tesznek közzé a podesztához, a melyben a szlovén tartománygyűlési képviselők kijelentik, hogy jövőre a tartománygyűlés ülésein nem jelennek meg.

Párisból jelentik, hogy Richard párisi biboros-érsek közelebb Rómába megy, hogy a pápának jelentést tegyen a kath. köztársasági párt működéséről, melynek a biboros a védnöke. A kardinális azt a megnyugtató jelentést viheti Rómába, hogy a francia püspöki kar tulnyomó része most már határozottan a kath. köztársasági párthoz tartozik és hogy a még párthoz nem csatlakozottak is jóakarattal látják a klerusnak a párt érdekében való működését.

Egy berlini távirat szerint Münster gr. párisi nagykövetség odaérkezése nem magánügyben történt, mint azt hivatalosan igyekeznek feltüntetni, hanem szoros összefüggésben van az elítélt Dreyfus ügyével. Illetékes helyen gróf Münsterrel személyes felvilágosítást kívánnak az iránt, miben áll eme ügy valódi tényállása, de meg akar-

ják egyttal tudni azt is, mennyiben volt érdekelve ebben az egész ügyben a német diplomáciai képviselőség. Gróf Münster nagykövetség a Dreyfus-ügyben távirati és levélbeni jelentései nem voltak eléggé kimerítőek és azért nem is elégitették ki a legfelsőbb köröket.

Olaszországban a hír érkezik, hogy mialatt pénteken Nápolyban Crispi kisasszony esküvője végbement, az utcákon számos anarkista-röpiratot osztogattak szét, melyekben Caserio és Lega tetteit magasztalták.

A szerbiai helyzet felől ezeket jelentik Belgrádból: Udvari körökben beszélnek, hogy Garasanin egyelőre nem hajlandó új kormány élére állani, sőt nyíltan kifejezést adott annak a nézetének, hogy az ország érdekében ezélszerűbb lenne, ha a Krisztics-kabinet vezetné a választásokat. — A liberálisok körében nagy az izgatottság, mivel tudomást nyertek a haladópartiak egy titkos köriratáról, a melyből kitűnik, hogy a kormány támogatja a haladópartiakat a választásoknál. — Milán hirály elhalasztotta hazaérkezését, állítólag betegsége miatt, jól értesült körökben azonban ezt csak ürügynek tekintik a király és atyja közt tényleg fenforgó viszály leplezésére. Sándor királyt egyébként rendkívül elkedvetlenítette, hogy a pénzügy-miniszter két havi külföldi útja kedvezőtlen eredményt volt.

Bulgáriai jelentések szerint a Czankovisták Czankovnak kihallgatásához Ferdinánd fejedelemnél, a legmerészebb vádakozásokat fűzik. A kormány lapjai észrevehetőleg fáradoznak azon, hogy a kihallgatás jelentőségét csökkentik. A Stoilow-miniszterium helyzete a szobranjeben előfordult izgalmas jelenetek, valamint a Stambulow ellen Burján közbelépése által teljesen megüszült legutóbbi akció folytán erősen megrendült. A fejedelem, ki eddig a szlavofil-párinak egyik engedelményt a másik után tette, minden eddigi jelenség szerint a Stoilow-miniszteriumnak

legközelebb várható visszalépése után, Czankow szellemében lesz kénytelen miniszteriumot alkotni. Ferdinánd fejedelem az új év alkalmával Stoilow miniszterelnöknek a gyémántokat adományozta a Sándorrend nagykeresztjébe, melyet ez már 1887. óta bír. Továbbá Nacsevic külügyminiszternek az arany érdem-éremet, mely a legmagasabb polgári kitüntetés, Gesechow pénzügyminiszternek a polgári érdemrend nagykeresztjét, Velickow közoktatásügyi miniszternek és Madianov közmunkatügyi miniszternek a Sándor rend középkeresztjét, végre Petrow hadügyminiszternek az arany katonai érdemrendet. Ezenkívül a hadseregben nagy előléptetések voltak.

HIREK.

Tájékoztató.

Január 19. A kaszinó dalárdájának dalestélye.
Január 19. A nagybecskereki katonai hadastyán egy-
let bálja.
Január 20. A vereskereszt-egylet közgyűlése.
Január 21. Közigazgatási bizottsági ülés.
Január 20. A magyar kör közgyűlése.
Február 2. Iparosok bálja.
Február 9. Athleták bálja.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van
nők részére kedden és pénteken délután.

— A királyné utazása Erzsébet királyné
ma a „General Chanzy” fedélzetén Marseillebe
utazott. Ujabb verziók szerint a királyi nővére,
a nápolyi királyné látogatására Mentone-ba
utazik, a honnan Algírba tér vissza.

— Változások a csanádi klerusban. De-
seffy Sándor csanádmezei püspök a követ-
kező kaplánokat helyezte át: Hegedüs Dezsőt
Szőreghről Szegedre, dr. Osztovcics Gerőt
Resiczáról Mercozfalvára, Gehl Ottmárt Nagy-
kikindáról Resiczára, Antal Miklóst Fakert-
ről Resiczára és Vagács Ödönt Resiczáról
Nagykikindára. Kinevezte továbbá Kurun-
czi Lajos káplánt Istvánföldre plébános
helyettesnek Neurohr Mihály káplán helyébe,
aki Szőreghre helyeztetett át.

— Nyilvános köszönet. A nagybecs-
kereki jótékony négyzet részére Steinitzer
Géza takarékpénztári igazgató, újvi megváltás

A „TORONTÁL” TÁRSZAJA

A forrás felett.

Irta: Petelei Sándor.

Kilépek az ajtón, egy kis leányka kerül
előm. A kapu ernyője alatt kuporog, két kis
csupor tejre ügyelve. Gyenge friss hó takarja
az utat.

— Kerülj be kis lányka, ha megfáztál.
— Az volna szép csak, mikor az embernek
dolga van.

— De dolga! Iyen csepp leánykának?
Az évődésre komolyan nézett fel s okos-
kodva szót:

— Hát Jóska! Tejet ki ad Jóska-nak, ha én
nem viszek s a szobát ki takarítja?

Aztán keblébe nyult, megmelengette ujjait.
Az égtől földig ereszkedett szürke fátyolra nézett,
mely ki volt himezve puha hópelyhekkkel, kesle-
kedett, hogy védett vaczkából az utra lépjen s
bizalmasan, némi kérdésrel folytatta:

— Hát ebédet ki vegyen? És mennyi a
takarítás a gyermekre s mosni is Jóska-ra ki fog?

— Okos kis fejt bizonyolva lógatta nagy
vággyal arra, hogy engem meggyőzzön.

— De, szólám, de nézd csak kis lányka,
te nagyon csekélyke gyermek vagy, hogy biz-
hatrának te rád Jóska-t?

A kétkedés ingerelte.
— Hát nem hisz nekem? — mondta szem-
rehányólag. — Bizony Isten én is mosok rá és

én is főzők az apának vacsorát, mikor este haza
jön. Nem vagyok én olyan kicsi. Én soha se is
voltam olyan kicsi. Az anyám reám bízta Jós-
kát, mikor még nálunk lakott. Mikor elment,
akkor is reám hagyta. Így szólott: „Mari te!”
— mert engem így hívnak . . . ! Hát a bácsit
minek hívják? — tette hirtelen utána. — Itt la-
kik a bácsi?

— Anyád így szólott: „Mari te . . .”

— Igen. Mari te! Fogd meg ezt a köly-
köt, mert mind összepiszkolja az embert. Az
anyá-nak, tudja, olyan szép köntöse volt és
csipkéje is. Kesőbbben topánkát is vett. Akkor
hagyott el minket, mikor topánkát vett. Az
apám mindig azt mondja: „az a topánka, az a
topánka, csak az ne jött volna, akkor nem jött
volna baj . . .” Mert mi mind csak csizmában
jártunk s nyáron csak mezitláb . . . Hanem az
anyám a nyáron topánkát vett . . .

— És miért vett topánkát?
A gyermek megrántotta vállát. Okoskodva
folytatta:

— Azt senki sem tudhatja, hogy ő miért
csinálta. Én mindent megtettem, amit ő paranc-
solt. A tavaszszal ide költöztünk a házba,
mert ingyen adták ide a forrás mellett a helyet
és a kis kertet, hogy éppen őrizze a gyümölcsöt
az apám. De nem is volt gyümölcs. Hanem a
városból jöttek ki az urak s ott sétáltak le s
fel a ház előtt, tudjal De mennyien, s az anyám
kiült a ház elejébe szépen hajdon fövel. Mert az
ugy illik, tudjal, hogy csinos legyen az ember,
ha az urak arra járnak. Mind reá néztek s azt

mondták neki: „Szép menyecske”. Ő örvendett
is neki s kacagott, de az apa nem örvendett,
pedig igazán gyönyörű volt a piros selyem dere-
kában . . .

— Piros selyembe?

— Aztán el elhagyogott minket . . . Ak-
kor már én mosdattam Jóska-t. Ebből nem akarta
engedni nekem, pedig igazán szépen bántam
vele. Mert ő az én testvérem s csak látta
Milyen kedves. Már jár magától. Csak elejébe
kuporgok s kiterjesztem így a karomat ni . . .
s azt kiáltom: „Ki fut ide hamarabb?” Ő mind-
járt feláll a s ék mellett s oda fut. De ugy, mint
egy részeg. Hanem sikolt bosszú és kacsag.
Nagyon kedves gyermek. Ennek a tejnek felét,
látja? a kisebbik csuporba . . . ő eszi meg.
Most mindjárt adok neki. No most nem, mert
még alszik most, de ha felébred s aztán
délben . . .

— S az anyád?

— Anyám? Hát ő elment. Nem mondta
meg, hogy hová megy, csak egy este felé bejött
s kinyitotta a ládáját. Kiszedte előbb a gunyáit
. . . Van neki egy szép selyem dereka. Délután
aszeltt egy topánkát hozott. „Nagyon szurják
az embernek a lábát — mondta az apának —
ezek a tövisek.” Az apa ere kiment . . .

— Kiment . . .

— Haragudott, pedig szép fekete pántlika
volt a topánkán. S volt még az anyának más
pántlikája is. Akkor este anyám előbb kivett
mindent a ládából, de azokat ismét visszasdobta
s kiment. De ismét visszajött s engem itt . . .

A hivatalos melléklet II. számával.

czimén 5 frtot küldött be, amiért az egyleti elnökség e helyütt fejezi ki köszönetét.

— **Athleta bál.** Az idei farsangnak az elsőbbség pálmájáért egymással viaskodó mulatóságai számára felette veszedelmes konkurrens sorompóba lépését jelenti a torontali athletikai klub tegnapi választmányi ülésének ama határozata, amely kimondja, hogy a klub ez évi február hónap 9 én fényes bált rendez. A nemes sport testedző művelésének hatása bizonyára a bál teremben is megnyilatkozik, ki tartó, fáradhatlan táncosokat sorakoztatván a sima parkettre.

— **Erdőégés.** Lugosról írják, hogy gróf Bethlen Andrásné, szül. Mocsonyi Livia birkisi birtokán egy nagy erdő áll lángokban. Eddig 5 holdnyi 10 éves erdő pusztult el. A tűz támadásának okát eddigelé nem lehetett megállapítani.

— **Zsiros Lajos a királynál.** A tegnapi napon, amelyen a király általános kihallgatásokat adott, mint értesülünk, Zsiros Lajos, a nagybecskereki kir. törvényszék elnöke is megjelent, hogy megköszönje a királyi kegyet, amely őt a kuriai birói ranggal és jelleggel felruházta.

— **Öngyilkos tengerészkapitány.** Fiuméből írják, hogy Randich Giuseppe, kereskedelmi tengerészetünk egyik kiérdemelt veteránja, ma önkéntesen vetett véget életének. A 71 éves agg pályáján szép vagyont gyűjtött magának, azután öreg napjaira a közelben villát vásárolt s sokak által irigyelve csupán családjának élt. Csak egy nagy hibája volt: a mértéktelen ivás. Az utolsó időben delirium tremens ütött ki rajta s úgy látszik, az érlelte meg benne az öngyilkosság gondolatát. Ma reggel fegyvert vetett vállára s két kutyája kíséretében vadászatra indult. A villától alig pár száz lépésnyire hanyatt feküdt a földre, a fegyver csövét a szájába fogta s e kiáltással: Addio! lábával lenyomta a ravaszt s a fegyver elsült. A golyó szétrombolta agyvelejét. Egy gimnáziumi tanuló, aki látta a jelenetet, trefának hitte és a fegyver eltiléseig pompásan mulatott rajta.

— **Magyar színészet Zombolyán.** Tolnay Gyulát színtársulatával egyetemben Zombolyára vezette a végzete. Ez a kirándulása örökké emlékezetes marad a sorsát kihívó igazgatóra, épügy mint a zombolyaiak hazafias áldozatkészségére. Négyeszer daczolt a szegény direktor a fatummal: mind a négy előadás teljesen üres ház előtt ment végbe. Ez több volt, mint a mennyit a legtűrelmesebb direktor is elbir, s azért jó Tolnay meg is futamodott az ötödik vállalkozás előtt. A zombolyai német lap utra valóval azzal a jó kívánsággal bucsuzik a póruljárt társulattól, vajha másutt szerencsésebb lenne.

— **A „Kis Eyolf“ kudareza.** Berlinből táviratozzák, hogy Ibsen legújabb darabjának a Deutsches Theater-ben nem volt szerencséje. Az első felvonás után még zajos tetszés

itt . . . megcsókolt az arczomon. „Légy jó gyermek, Mari“, ezt mondta . . . Én nem is voltam rossz. Akkor kiment. De nem ment messze, mert ismét visszajött. S ekkor Jóskát is felölegette, összecsokolgatta és engemet is . . . És sirt . . . Én kérdeztem, hogy miért sirt? Ő nem mondott semmit, hanem elment.

— S vissza se jött?

— Elment (s a gyermek halkabban folytatta), hanem az apám . . . tudja . . . Az isten őrizzen, milyen volt, mikor haza jött . . . Soha se láttam olyannak. Így kiáltott: „Tudtam . . .“ Hát akkor miért hagyta, ha tudta. Aztán egyenként vette elé a selyemdereket és a pántlikákat, mikor sötét lett és előbb káromkodott borzasztóan és szétépte a selyemdereket. De mégis összeszedte s megölelte a rongyokat s keservesen sirt. És így kiáltott: „A topánka, topánka, verje meg az Isten! . . .“

Hirtelen eszébe jutván valami a gyermeknek, módosan meghajította magát, a tejescsuprok után nyult s így szólt:

— De engem már vár otthon Jóska a tejjel . . .

— Ide fenn laktok?

— Ide fenn. Jóska erősen sirt, ha nem vagyok otthon . . . Ha arra jár, tudja, a forrás felett, megnézheti. Már most egyedül leszünk, mert az apám is elmegy . . .

— Elmegy? Hová?

— Tudja, mennie kell. Ő nem hagyta itt minket, de meg kell, hogy keresse az anyámat. Ő mindig otthon tilt, még dologba se járt, mert várta az anyámat. Kiült az ajtó elé s ha va-

hangzott, de már a másodikat hűvösen fogadták és a harmadik teljes balsikerral végződött. Itt püsszegés és gunyos közbekialítások váltakoztak, az Ibsen-tábor minden ellentüntetése daczára.

— **Közgyűlés.** A nagybecskereki magyar olvasókör e hónap 20-án délután 3 órakor tartja rendez évi közgyűlését a következő tárgysorozattal:

1. Évi jelentés a lefolyt 1894. évi egyleti életről.
2. 1894. évi számadás.
3. 1895. évi költségelirányzat.
4. 1894. évben eszközölt beszerzések.
5. Neszveda Béla kizáratása ellen beadott felelőbevitel.
6. Tisztújítás.
7. Esetleges indítványok.

— **Beszűnt lapok.** Nagy-Szt.-Miklóson egyszerre két hetilap szűntette be működését: a König Salamon szerkesztése alatt megjelenő „Magyar Néplap“ és a „Südungariches Volksblatt“.

— **Mint támad a nóta?** Erre a kérdésre itt a rövid felelet. Szentesen egy cselédleány, Balaskó Anna gyufaadatot ivott, mert elhagyta a szeretője. Bizonyos Gyula nevezetű ur volt ez a tisztas szerető, egybkként hajesztétikus és borbélylegény. A leány halála előtt ezt a verset írta ezen Gyula borbélyhoz:

Ha meghalok, mondjátok meg Gyulának
Ne sirasson hétköznap csak vasárnap
Akkor is csak balszemével sirasson
A jobbal meg babájára kacsiintson.

— **Pórult járt utazó.** Ugyancsak megjárta az elmúlt év utolsó napján egy kereskedelmi utazó, a ki portékájával Lovrinból Nagyszentmiklóstra igyekezett. Lovrinban megfogadta Muntján Todor nagyszentmiklósi román fuvarost, a ki véletlenül épp Lovrinban volt. A mint jönnek hazafelé, a kocsi azzal állította meg lovait az utban lévő csárdánál, hogy pálinkát akar inni. Az utazó be is ment a csárdába, s a míg ő bent ült, addig a kocsi közöttük vágott a lovaknak s elhajtott a portékával telt kocsival. A rendőrség elfogta a tettest.

— **A jelenleg uralkodó fejedelmek kora.** A góthai almanach szerint a legidősebb uralkodó Európában XIII. Leó pápa, aki 84 éves; utána a luxemburgi fejedelem következik 77 évvel, aztán Dania királya és a szász veimari fejedelem, mindkettő 76 éves. Angolország királynéja s a meklenburg strelitzi fejedelem 75 éves. 5 uralkodó 70 éves; 10 uralkodó 60 éves. 7 van az 50-ik évben s 8 a 40-ben. Ezek után közvetlenül jön Nemetország királya 35 évvel, Portugália királya 31 évvel; Oroszország császára s a hesseni nagyfejedelem 26 éves. A legfiatalabbak az uralkodók közül Szerbia királya, aki 18 éves, a németalföldi királynő aki 14 éves s Spanyolország királya, aki 8 éves, Angolország királynéja 57 1/2 éve uralkodik; Ausztria Magyarország császára és királya 46 év óta; az oldenburgi, szász-veimari és szász-altenburgi nagyharczvezetők 41 év óta; Románia királya 28 év óta viseli az ország koronáját; 15 a fent említett uralkodók közül 25-26 év óta, 15-en 9-10 év óta ural-

kodnak. Az 1894. évben csupán egy trónváltás volt, Oroszországban.

— **Városi nyilvános könyvtár Verseczen.** A verseczi városi könyvtár, mint írják, a lefolyt évben igen szép fejlődésnek indult. Új könyvek vásároltattak, még pedig 816 kötet 700 frt értékben, ajándékozás útján 1116 kötet 329 frt ért. végre a régi realiskolai könyvtárból átvétetett 2.010 kötet 489 frt ért. A múlt évi szaporodás tehát 3942 kötet 1519 frt 39 kr. ért. A könyvtár tartalmaz jelenleg 8728 művet körülbelül 12000 frt értékben. Ha a szaporulat úgy halad tovább mint eddig, úgy a millennium évére 10.000 kötet könyv fog állani a lakosság rendelkezésére.

— **Esküvő.** Munkácsi Adolf m. kir. honvéd őrnagy esütörtökön vezette oltár elé Lugoson özv. Wertheimer Irma urnőt.

— **A borbély és paraszt.** A napokban egy nagyszentmiklósi borbélyhoz, ki mellesleg foghúzással is foglalkozik, beállit egy sváb ember s kéri, hogy húzná ki neki a legbátulós zápfogát, mert különben ő maga üti ki kalapácsal. Már három hete — ugyamond — nem tudok enni, aludni s dolgozni a nagy fájdalomtól. A borbély hosszas vizsgálat után, sajnálatának kifejezése mellett tudtára adta a parasztnak, hogy ő bizony onnan hátulról nem tud fogat kihuzni, hanem ha tetszik hát elől kihuzza bármelyiket. A paraszt rövid gondolkodás után ki is huzatta két felső metsző fogat. Másnap — mikor látta, hogy foga még mindig faj — újra elment a borbélyhoz s kérte, hogy a tegnap kihuzott fogakért fizetett 2 frt fejében, huzzon ki még egy pár fogat, mert még mindig fájnak a fogai, s különben is felesége drágálta a 2 frtot a két fogért. A borbély újra neki állt s nem kevesebb, mint hat fogat s egy darab állkapcsot huzott ki a szegény parasztnak, ki most bár nyolc foggal saegényebb, de még mindig a rozsg fog birtokában nyomja az ágyat.

— **Kutya mint rendőr.** Lugosról írják, hogy Pligor községben véronyeres történt, mely alkalommal a gyilkos elfogatásánál egy kutya játszotta a főszerepet. Burdia Lázár pligori lakos két társa kíséretében este felment Floka Alexa házához, a hol az ablakon át intett az utóbbinak, hogy jöjjen ki. Alig lepte át Floka a küszöböt, mikor Burdia a kezében levő fűtykóssal olyan csapást mért a fejére, hogy rögtön eszméletlenül esett a földre, mire Burdia még két ütést mért reá. Floka felesége segítségért kiáltott, de az előző szomszédok a gyilkosnak már csak hűlt helyet találtak. Az időközben összeszűdült nép bátrabbjai utána futottak s látták, hogy a gyilkos a falu szélén tul fut s már már a félig befagyott patakot is átgázolta. Egyszerre csak a tuloldalon egy juhász-komondor állta el útját: rávette magát a gyilkosra, fődre terítette es fogva tartotta mindaddig, míg földőző oda nem értek. A gyilkos regóta él ellenséges lábón Flokával, de tettét tagadja, annak daczára, hogy a véres fűtykóssal kezében fogták el közvetlenül a teit után.

— **Megörült községi jegyző.** Megirtuk volt, hogy Löffler Ferenc szerb czernyai községi jegyzőt súlyos idegbaja miatt a temesvári kórházba szállították, ahol azóta megfigyelés alatt volt. Tegnapi után, minthogy a beteg a téboly kétségtelen jeleit konstatalták, a budapesti Szent-János-kórházba szállították a szerencsétlen jegyzőt.

— **Rajz- és festőszetoktatás.** Az országos mintarajztanodának egy sikeres eredménynyel végzett növendéke aquarell, fa- és üvegfestészetben, valamint a rajzban szerény feltételek mellett oktatást hajlandó adni. Címe a szerkesztőségben tudható meg.

— **Elzúllott élet.** Zola vagy Ibsen tollára méltó jelenet színhelye volt tegnap, mint nekünk írják, a nagyváradi rendőrség udvara. Egy gimnáziumi tanárt hoztak be oda a város talyigáján, mert a sok pálinka annyira mámorossá tette, hogy másképpen nem tudták bekisérni a rendőrök. Előkező családból származott Gyulokay Mózes és csak nemrégén disz, büszkesége volt a győri gimnázium tanári karának; ma pedig a dolgozóházban volt kénytelen szállást adni neki a rendőrség a csavargók és csirkefogók asziumában. A kiváló műveltségű professzornak a szegény emberek ördöge, a pálinka vette el az eszét. Szinte megfoghatatlan gyorsan rohant az elzúllásba, a megsemmisülésbe. Egyszer részes állapotában olyan szerencsétlenül esett el, hogy jobb lába kette tört, úgy, hogy tövéből kellett amputálni. Azóta két mankóval járt a boldogtalan ember és e miatt nyugdíjazta is azután a közoktatásügyi miniszter. Ezek után a szerencsétlen ember elment Nagyváradra, a hol igen

előkelő rokonai vannak. Eleinte itt jól viselte magát, tanult és olvasott; de csakhamar kiűtött rajta megint a régi betegség. Félreeső utczákon a hova elmenekülhetett rokonai vigyázó szeméi elől, kezdte újból az ivást. Csak a napokban is botrányos jelenetet rögtönzött az utczákon és munkójával sorba ver-e-zuzta a házak ablakait. Az elősiető rendőrök nem bírták másképpen bevenni, minthogy egy talyigára tették és úgy szállították be a rendőrség udvarára, a hol torkaszakadtából ordított és munkóival ütötte a rendőröket. A javithatlan embert tegnap este egyelőre a dolgozó házba vitték, holnap pedig a születési helyére, Zala-Egerszegre toloncolják. Gerő Ármán rendőrkapitány pedig egyszer s mindenkorra kitiltotta Nagyvárad város területéről.

Betörések a szomszédban. Nagy kikindaról írják, hogy ott e hónap 11-én éjjel egyszerre kéthelyen is betörök garázdálkodtak. Ivanovics Vászánál törtek be először. A tolvajok az utczára szolgáló ablakot feszítették ki és elvitték az összes ágyneműket, azonkívül ruhaféléket. A szobában volt egyéb értékes tárgyakat nem bántották. Esután a szomszédos Velimirovna kiséréit megbetörték, de mert itt a gazdasszony a zajra figyel messé lett s gyertyát gyújtott, a betörök megugrottak, az udvaron kün hagyva két selyemkendőt.

Van új a nap alatt. Ben Akiba bizonyára restelkedve fordul meg sirjában, ha meghallja, hogy czáfolta még egy derek porto alegrei az ő ismeretes mondását. A porto alegrei Vereinsmeyerek ugyanis alapítottak egy egyesületet, ezzel a czímmel: „A kezűket zsebben nem tartók egyesülete.” A cím szép, a cél nemes, a tagok száma megszámlálhatatlan. A tagok 1 ft büntetést fizetnek, ha kezűket a zsebukban tartják, visszaesés esetében 2 frtot. A jövedelem nagy lesz, mert ez amerikai szokás. Csak az a kár, hogy az alapszabályok homályosak. Nem lehet tudni, hogy szabad-e tagoknak kezűket idegen zsebbe dugni?

Közgazdaság.

A nagyvárad vízmű. Röviddel eselőtt adatott át a budapesti Walsér Ferencz-féle részvénytársaság által épített nagyvárad vízmű a közhatalomnak. E műnél a víz a Körös völgyben elhelyezett kombinált kuttelep utján nyeretik, mely naponta 4000 köbméter talajvizet szolgáltatására van berendezve; ezen talajvizet az ismételt megejtett vegyi és bakteriológiai kísérletek szerint kitűnő ivóvíznek bizonyult. A szükséges vízmennyiséget 2 szivattyú van hivatva szállítani, melyek mindegyike naponta 3300 köbméter vizet képes a város felett 60 m. magasságban fekvő viztartányba emelni, ezen teljesen betonból készült viztartány kihasználható tartalmá 2100 köbméter; a városi csőhálózat hossza csaknem 50 kilométer; a csövek átméretei 80—300 mm. között váltakoznak. A csőhálózat 316 utcai hydránsal, 189 tolatnyu csappal és 23 nyilvános kuttal van összekapcsolva s a csőhálózat már eddig is 900 házba lett bevezetve.

Az Oelwein bécsi tanár által készített s 500.000 frttal contemplant tervt szolgáló kivitelnek alapjául, az alapon lettek a munkálatok nyilvános pályázat utján fentemlített Walsér Ferencz-féle részvénytársaságnak kiadva, mely vállalat az építkezést a rendelkezésre álló tervek szerint végezte, kivéve a viztartányt és a gépházat, melyek a vállalkozó részvénytársaság saját tervei szerint készültek. A munkálatok, melyek csak az év május 5-én kezdettek meg, már november 13-án szerződészerűleg be is fejeztettek, december elején pedig a műátvétele és üzembe helyezése a város által Farkas kőr. mérnök ur közbejöttével történt szakszerű felülvizsgálás után, meg is törtéhetett. Ez idő óta a vízmű folyton használatban áll és megemlítetté azon a kivitel gondosságára való körülmény, hogy sem csőrepedések, sem egyéb hiányok nem mutatkoznak, hanem a vízmű a nagyvárad közönség legnagyobb meglepedésére akadálytalan funkcionál. Örömmel és büszkeséggel konstatáljuk, hogy ezen nagyszabású mű, mely rövid 6 hó alatt teljesen elkészült, üzembe helyezett és melynek szakszerű, gondos és lelkiismeretes kivitele úgy egészben, mint részeiben, szakértőleg megállapított, teljes hamai készítmény, mely újlag tanujelét szolgáltatja rohamosan fejlődő iparunknak, valamint a jó hírnevű Walsér Ferencz-féle részvénytársaság versenyképességének.

Táviratok.

A király Gödöllőn.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ő felsége a király ma hadsegédével, Paar gróffal Gödöllőre utazott, ahol vadászaton vesz részt. Este a király visszatér a fővárosba.

A beteg Albrecht főherczeg.

Budapest, január 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Arcából telegrafálják, hogy Albrecht főherczeg állapota javult ugyan, de a beteg nagy fokú gyengeség hatalmasodott el.

Az első tanácskozás.

Budapest, január 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az ujonnan alakult Bánffy-miniszterium csütörtökön délután tartja első tanácskozását.

Az új koronaőr eskütétele.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Radvánszky Béla báró koronaőr vasárnap délelőtt teszi le az esküt a király kezébe. Az eskütételt megelőzőleg képviselők és főrendek együttes ülést tartanak s onnan mennek fel a budai várpalotába, hogy az eskü letételénél jelen legyenek.

Eötvös miniszter bucsuja.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Eötvös Loránd báró kultuszminiszter ma délelőtt személyesen bucsuzott el a miniszterium minden egyes tagjától. Alig ment vissza szobájába, testületileg jöttek a hivatalnokok bucsuzni. Gömörly Oszkár miniszteri tanácsos szavaira Eötvös melegen válaszolt.

Egy czimzetes püspök halála.

Budapest, január 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pozsonyból telegrafálják, hogy Dankó József pristinai czimzetes püspök és a pozsonyi képtalan prépostja az éjjel meghalt.

Öngyilkos főhadnagy.

Budapest, január 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hauer József műszaki főhadnagy az elmúlt éjjel egy budai fogadóban agyonlőtte magát. Menyasszonyának vele szemben való hidegsége adta a gyilkos fegyvert kezébe.

A francia kormány lemondása.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból telegrafálják, hogy a francia kormány egy alárendelt jelentőségű kérdésben — a napirend megállapításáról volt szó — kisebbségben maradt. A szavazást megelőzőleg heves vita volt azon, hogy a kormány a vasuti társaságokkal szemben nem óvja eléggé az állam érdekét s a vita azzal végződött, hogy határozati javaslatot fogadtak el, amely a kormányt az államérdekdek gondosabb szemmel tartására szólítja fel. A kormány a szavazás következtében beadta a lemondását.

Nagy bányaszerencsétlenség.

Budapest, jan. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból telegrafálják, hogy az Andleg melletti köszénbányán, mialatt 250 munkás dolgozott a tárnában, előntötte a víz. Délután három óráig százötven embert mentettek ki, a többi belefuladt.

REGÉNY-CSARNOK.

A NAGY LÁNG.

(Le aranti)

(6.)

Írta: Seroo Matild.

De mikor a villanyos csöngetyű gombját meg akarta nyomni, a szomszédos szobában beszédet hallott. Tehát nem volt egyedül, bár magára zárta az ajtót? Jobbról balról, talán mindenfelől szomszédai voltak, a kik meghallották volna, a mint Ferrantevel szerelemről beszél. Ő mily kényelmetlenül reális, unalmas dolgok ezek a vendégfogadók.

Visszament a zajtalanul leült, várva a megszédülés elcsendesülését. Ha majd szomszédai talán eltávoznak, akkor elhívhatja Ferrantet, hogy bocsánatot kérjen tőle. De rövid szünet után a beszélgetés újból megkezdődött: egy férfi meg egy nő beszélgetett egymással nyugodtan, uti számlájukat állították össze.

Donna Grazia idegesen mozgott a zsöllyében, minden szünet alatt azt remélve, hogy szomszédai végre távoznak: de biz azok nyugodtan, fáradság nélkül újra kezdték a csevegést. Egy percre szinte sirva fogta be a füleit s megátkozta a szomszédjait, akik elrabolták tőle a boldogság pár óráját. Kinyitotta az ablakot, s kitámaszkodott. A nap egészen beragyogta az állomást, a verőfény édesen, melegen sütött, s Grazia gyerekes kíváncsisággal vizsgálta az alatt járóképeket. Elmerülésében csak másodsorra hallotta meg a kopogást. Ferrante volt, de tiszteletteljesen kint maradt a folyosón.

— Megyünk? — kérdezte mosolyogva.

— Igen, — mondá Grazia, első ízben látván és érezvén e mosoly derűjét.

Karját nyújtá Ferrantének, s gyöngéden rátámaszkodott. Nem tudott szólani egy szót sem, de tekintetében, keztjús kezének érintésében annyi nőies gyöngédség volt, annyi őszinte bocsánatkérés, hogy Ferrantének el kellett értenie. A lépcsőn kétszer is megállt, hogy hölgyének arcába tekintsen, mintha szívébe akarta volna vésní e kifáradt arcot. Aki őket megint látta a téren, az állomáson, mikor a vonatra szálltak, ezen a szöke ősi reggelen, bizonyára megértette, hogy e két boldog lény csendes menyői órákat él át. Nem tudták többé, hogy mi történiük körülöttük.

Egyedül voltak. A kocsyi ablakai be voltak függönyözve a nap ellen s csak két keskeny ablakon keresztül látszottak a hátraszaladó tájak. Ferrante Grazia mellé ült, gyöngéden szorongatva kezét; Grazia egy-egy percre visszahuzta, de csak azért, hogy fölemelje barna fátylóját, azután hű kis kezét visszatette szerelme sibe. Nem szóltak. Kevés gyöngyörűség fogható ahhoz, mit két szerelmes érez, mikor egyedül ülnek a campagna tanyái és a kis városkák mellett elrohanó kocsiban: oly nagy a szabadság, a zavartalan szerelem, a boldog önmegfelekedés érzése. Nincs ilyenkor sem tér, sem ember, sem élet, csak független szerelem, mely elmegy messzire, messzire, oda, hol nincs, csak szerelem. De mit is mondanának?

Hallotta ugyan, hogy Ferrante néha nevéen szólítja, de hátha nem is Ferrante hangja volt, hanem a lelke beszélt s a Grazia lelke hallgatta. Néha, mikor egy napfényes tájképrongy, lankás halmok oldalán elterülő kis vidék, vagy fenséges síkság került elő, a két arc összeért valamelyik ablaknál, hogy bámulják a külső szép világot, mely azonban nem volt oly szép, mint a minőt lelkük rejtegetett magában.

Hallgattak. Érezték, hogy ez óra után epedtek ők annyit álmatlan éjjeleken, tres reggeleken, unalmas estéken; érezték, hogy ez az ő végtelen vágyuknak, magányban élő szerelmöknök megvalósulása, s úgy tetszék nekik, hogy ezt a szent elmélyedés, a boldogságnak ezt a halmazát minden szó megzavarta volna. Senkisémet tudott róluik többé semmit ők sem tudtak semmiről, elmondhatták, hogy a világ eltűnt édes szerelmükre nézve. Ebből az édes érzésbe csak akkor vegyűit némi szomorúság, mikor a nap már leáldozóban volt Toscana fölött. Nem ők voltak az okai, hanem természetertől folyománya volt a dolgoknak. A zöld mezők, a festői halmok, a fehér házak, a vizek, a városkák tornyai kezdetben vörös, később viola, azután szürke színt öltöttek, az alkonyat titokteljes fátyla az égről leszállott a földre. Ugy tetszett, mintha a vonat lassabban futott volna, mintha elfáradt volna. Az állomások kevésbé zajosak, komorabbak voltak, a kanyargó folyocskák szomorúság ült, Ferrante lassanként visszahuzta keskeny kezét Grazia fiom kezéről, mintha hirtelen növekvő gyöngédség szállta volna meg, s Grazia keze hidegdedni kezdett a keztjük alatt. Asután láttak egy kis falusi temetőt négy-öt ciprusszal és pár fehér kővel.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Dr. Bráljer Lajos.

Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

H i r d e t é s e k.

1157. sz. B. v. k. 1894.

Arverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, miszerint a tekintetes n.-becskereki kir. törvényszéknek 1894. évi 14400. számú végzésével megkeresett tekintetes nag-ybecskereki kir. járásbíró-ságnak 1894. évi 12939. sz. alatt kelt végzése folytán Schneller Lipót szerb-ittebei lakos részére Popov Péra és Lyubomir szerb-ittebei lakosoknál 65 frt tőke, ennek 1894. évi augusztus hó 14-ik napjától járó 6% kamatai, 10 frt 25 kr perköltség, 11 frt 90 kr végrehajtás kérvényi, 15 frt 82 kr végrehajtás foganatosítási s netalán még felmerülendő megítelt s megítélendő költségek erejéig kielégítési végrehajtás útján 1894. évi október 24-én lefoglalt 419 frittal becsült hizó sertés, 7 kup kukoricaszár, 1 boglya széna, lovak, kocsik, buza, lószerszámokból álló ingóknak alperesek lakásán Szerb Ittebén bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1895. évi január 24-ik napjának délelőtti 10 órára tűzetett ki, az 1894. évi 13445. sz. a. k. végzés alapján.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitéve nincs, miszerint az 1881. évi LX. tcz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be, annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasítani.

Kelt Nagybecskereken, 1895. évi január hó 6-án.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

50—1.1)

119. szám kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésem alatt álló alibunári járás Vég-Szent-Mihály körjegyzőségében a körbábai állás rendszeresítettén — annak választás útján betöltésére ezennel pályázatot nyitok.

A kör székhelye Vég-Szent-Mihály, a hozzá tartozó község Sándorfalva.

A megválasztandó baba köteles ugy az ujszülött kisdedit, mint a beteg anyját 8 napon belül, lelkiismeretesen gyógykezeltetni.

Evi fizetése 140 frt, látogatási díja 1 frt.

A szegények ingyen kezelendők.

A hivatalos magyar nyelven kívül a román és tót nyelv bírása kívántatik.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy Vég-Szent-Mihály községében 1895. évi február hó 2-án d. e. 9 órára kitűzött választási határnapot megelőzőleg a szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám nyujtsák be.

Alibunarott, 1895. évi január hó 6-án

Kajtár,
főszolgabíró.

(28—3.1)

116. szám kig. 95.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésem alatt álló Torontálvármegye alibunári járásban levő s hivatalvesztés által üresedésbe jött vég-szent-mihályi közjegyzőség állás választás útján betöltésére ezennel pályázatot nyitok.

A kör székhelye Vég-Szent-Mihály, a körhöz tartozó község Sándorfalva.

Javadalmazás: 600 frt évi fizetés, szabadlakás, 800 □-öl pótkert ingyenes élvezete, Vég-Szt-Mihály községtől évi 65 frt utazási átalány és a szabályrendeletileg megállapított munkadíjak szabad szedése.

A választás Vég-Szt-Mihály község-házában folyó évi február hó 2-án d. e. 9 órákor meg fog tartatni.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a szabályszerűen felszerelt kérvényüket a választást megelőző napig hozzám nyujtsák be.

Kelt Alibunáron a szolgabírói hivatalnál 1895. évi január hó 5-én.

Kajtár,
főszolgabíró.

26—3.1

117. szám kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Vezetésem alatt álló Torontálvármegye alibunári járás 6 községében üresedésben levő 6 imeki állásra ezennel pályázatot nyitok.

A jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

Felhivatnak tehát mindazok, — kik ezen 400—400 frt évi fizetéssel dotált állások egyikét elnyerni óhajtják, hogy a szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket folyó évi február hó 1-éig hozzám nyujtsák be.

Kelt az alibunári szolgabírósnál 1895. évi január hó 5-én.

Kajtár,
főszolgabíró.

27 3.1

46. kig. 1895. szám.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XLVI. t. cz. 13. §-a értelmében felhivatnak Nagybecskerek város mindazon ház- és földtulajdonosai, kik bekebelezés által terhelő kölcsönök után 1894. évben kamatot fizettek és így az 1895. évben birtokuk után kivetendő ált. jövedelmi pótdóbból való levonásra törvényes igényt tarthatnak, hogy az arról szóló vallomást a városi adóhivatalnál (számvevő osztály) 1895. évi január hó 31-ik napjáig annyival is inkább benyujtani el ne mulasszák, mert később érkező vallomások figyelembe nem vétethetnek.

Nagybecskerek, 1895. évi január hó 4-én.

Krsztics János,
polgármester.

(40—3 2)

8626. szám kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye Antalfalva járásába bekebelezett Tor.-Vásárhely községében megüresedett községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek s ezen állásnak választás útján leendő betölté-

Telefon 35. szám.

Kurländer Imre

Nagy-Becskerek, Korona-utca 585. szám, a gőzmalommal szemben.

Legjobb minőségű

száraz tűzifa.

Szagtalan valódi

POROSZ KÖSZÉN

a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból hőtartalom és minőségre nézve a szárazföld minden egyéb köszénét felülmúlja.

(8—34.6)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.

sére 1895. évi január hó 31-ikének d. e. 10 óráját kitűzöm.

Felhivom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I t. cz. 6. §-ában jelzett képesítést, az eddigi gyakorlatot és erkölcsi magaviseletet igazoló okmányokkal kellőleg felszerelt pályázati kérelmüket 1895. évi január hó 30-ig hozzám nyujtsák be.

A jelzett segédjegyzői állás javadalmazása évi 400 frt.

Antalfalván, 1895. évi január hó 7-én.

Fóris,
h. főszolgabíró.

(36—2.2)

3%—05	
Magyar Jelzálog-sorsjegyeket	
Evente 4 huzás	
Első huzás folyó évi január 25-én	
Főnyeremény 200 000 korona	
eladunk havi részletekre, és pedig:	
1 darabot 27 havi 5 forintos részletre	
5 " 33 " 20 " "	
Már egy részlet befizetése után a vevőnek megküldjük a sorozat és számmal ellátott részletet.	
Közvetítők jövedelmező foglalkozást találnak	
A magyar általános Takarékpénztár részvény-társaság sorsjegyzőszálya Budapest-en.	
(37—2.2)	

Позив.

Све оне сиромашне удовице и девојке српске народности из Вел.-Бечкерека, које желе из фонда Ђорђа Богојевића годишњу припомоћ добити, позивам, да се за осам дана код мене пријаве.

у В.-Бечкереку, 12. јануара 1895. год.

Др. Петровић

48—1.1 куратор фонда Ђорђа Богојевића.

Naponta

friss bécsi virsli

kapható

Schnitzler Lipótnál

a „Fehér macskához“ címzett kereskedésben.

(39—2.2)

Telefon 35. szám.